

นักวิชาการเกษตรชำนาญการ

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ลองกองเป็นไม้ผลสกุลเดียวกับกับ ลางสาด และดูงู จัดอยู่ในวงศ์ Meliaceae ชื่อวิทยาศาสตร์ คือ *Lansium domesticum* Corres (Aglaia dookoo Griffit.) ซึ่งมีลักษณะทาง พฤกษศาสตร์ ดังนี้คือ

ราก ต้นลองกองที่ปลูกด้วยเมล็ด จะมีระบบราก ประกอบด้วย รากแก้ว รากแขนง และรากฝอย รากแขนงและ รากฝอยอยู่บริเวณผิวดิน ที่ความลึก 0-20 เซนติเมตร ซึ่งหนาแน่นมากบริเวณโคนต้น และแผ่กระจายออกไป ประมาณ 3-5 เมตร รอบโคนต้น

ลำต้น มีลักษณะค่อนข้างตรงและตั้งตรง เปลือกเรียบ สีเขียวอมน้ำตาล ต้นที่มีอายุมากเปลือกจะตกรสเกิด หลุด ออกเป็นแผ่น ๆ ได้ เส้นผ่าศูนย์กลาง 30-40 เซนติเมตร ความสูง 20-30 เมตร เป็นไม้เนื้อแข็งปานกลาง เนื้อไม้และ เปลือกมีกลิ่นหอม

ทรงพุ่ม มีกิ่งแขนงภายในทรงพุ่มมาก ถ้าปลูกด้วยเมล็ดและปล่อยตามธรรมชาติ ทรงพุ่มจะสูงชะลูด เป็นทรงกรวย แแหลม กิ่งภายในทรงพุ่มเป็นกิ่งทำมุมแคบกับลำต้น แต่ถ้าปลูกด้วยการเสียบยอดหรือทาบกิ่ง ทรงพุ่มเตี้ยค่อนข้าง เป็นทรงกลม เพราะกิ่งแขนงภายในทรงพุ่มทำมุมกว้าง และถ้าปลูกในระยะชิดหรือปลูกร่วมกับพืชชนิดอื่นที่มีร่มเงา มาก จะทำให้ทรงพุ่มสูงชะลูดมากขึ้น

ใบ เป็นใบประกอบ มี 5-8 ใบ ใบย่อยเรียงสลับกัน ขนาดใบกว้าง 5-7 เซนติเมตร ยาว 10-15 เซนติเมตร แผ่นใบหนา สีเขียวเข้มเป็นมัน ไม่มีขน เส้นใบลึกทำให้ใบเป็นคลื่น เส้นใบเป็นร่างแห รูปร่างใบป้อมรูปไข่ (obvate) หรือ ยาวรี (elliptic) ปลายใบแหลมสั้น ใบโค้งงอลงหลังใบเล็กน้อย ก้านใบเหนียว ยาว 30-50 เซนติเมตร ใบแก่ไม่มีรสขม แต่มี รสขมขณะเป็นต้นกล้า

ดอก ดอกลองกองเป็นดอกช่อ (inflorescence) ที่ดอกแต่ละดอกติดกับก้านช่อ ไม่มีก้านดอก (spike) เรียงสลับกัน ดอกมีสีเขียวอมน้ำตาล เป็นดอกสมบูรณ์เพศ

- กลีบเลี้ยง 5 กลีบ ขนาดกว้าง 0.15-0.20 เซนติเมตร ยาว 0.15 เซนติเมตร สีเหลืองอ่อน มีขนปกคลุม และติดกับ ผลจนผลแก่

- กลีบดอก อยู่ถัดเข้าไปจากกลีบเลี้ยง ขนาดกว้าง 0.2-0.3 เซนติเมตร ยาว 0.4-0.5 เซนติเมตร สีเหลืองอ่อนเกือบขาว รูปไข่ มีขน

- เกสรตัวผู้ ฐานของเกสรตัวผู้ติดกันเป็นหลอด มีอับเรณู 10 อัน แต่ละอับเรณูมีเกสรตัวผู้ไม่งอก

- เกสรตัวเมีย มีลักษณะคล้ายกระบอง ส่วนปลายสีขาวนวล ฐานสีน้ำตาล รังไข่มีรูปร่างกลม มีขนอ่อนปกคลุมแน่น รังไข่มี 4-5 พู คอเกสรตัวเมียสั้น ยอดเกสรตัวเมียเป็นเหลี่ยม 4-5 เหลี่ยม

ดาดอก เกิดบริเวณกิ่งและลำต้น อาจเป็นตาเดี่ยวหรือเป็นกลุ่ม 2-20 ตา ในระยะแรกเห็นเป็นตุ่มแข็ง สีน้ำตาลอม เขียว และใช้เวลาประมาณ 2 สัปดาห์ จึงพัฒนาเป็นช่อดอก ใน 1 ช่อ จะมีดอก 10-30 ดอก และช่อดอกยาว 15-20

เซนติเมตร ดอกเริ่มบานในสัปดาห์ที่ 6 เริ่มบานจากโคนไปปลายช่อ

ผล เป็นช่อ มี 10-40 ผลต่อช่อ รูปร่างค่อนข้างกลมหรือรี ผลติดกับก้านช่อ ผลอ่อนมีสีเขียว เมื่อสุกเปลี่ยนเป็นสีเหลือง มีต่อมน้ำหวานที่ผิว เห็นเป็นตุ่มนูนขนาดเล็ก เมื่อผลแก่จัดเปลือกอ่อน แกะเนื้อออกได้ง่าย เปลือกหนา ไม่มียาง เนื้อสีขาวใส มีรสหวาน (TSS 17-19%) หอม ผลสามารถเจริญได้โดยไม่มีการผสมเกสร ผลที่เก็บเกี่ยวได้มี 25-35% ของดอก และผลลองกองเจริญแบบ Simple Sigmoid curve ใช้เวลาหลังจากดอกบานจนถึงเก็บเกี่ยวประมาณ 13 สัปดาห์

เมล็ด เมล็ดลองกองมีรูปร่างกลมรี ด้านหนึ่งโค้งนูน อีกด้านหนึ่งแบนราบ สีเขียวอมเหลือง ใน 1 ผล มีเมล็ดที่สมบูรณ์ 1-2 เมล็ด เมล็ดลองกองสามารถเจริญได้โดยไม่ต้องได้รับการผสม และเป็นเมล็ดที่มี 2-6 คัพภะ ดังนั้นเมล็ดเดี่ยวสามารถให้ต้นกล้าได้มากกว่า 1 ต้น

ลองกอง ดุก และลางสาตเป็นไม้ผลในสกุลเดียวกัน ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มลองกอง เป็นกลุ่มที่ผลผลิตมีคุณภาพดีที่สุด มีเมล็ดน้อยหรืออาจจะมีไม่มีเมล็ดเลยใบมีลักษณะคล้ายคลึงกันมาก คือมีสีเขียวเข้ม และมีร่องใบลึก ทำให้ดูเหมือนกับว่าใบหยักเป็นคลื่น ซึ่งกลุ่มนี้แบ่งออกได้เป็น 3 ชนิด คือ

- 1.1 ลองกองแห้ง ผลสุกจะมีเนื้อสีเป็นแก้ว เนื้อแห้ง หวานและมีกลิ่นหอมชวนรับประทาน ส่วนเปลือกหนามีสีเหลืองคล้ำและไม่มียาง
- 1.2 ลองกองน้ำ ผลสุกจะมีเนื้อค่อนข้างฉ่ำน้ำ สีเปลือกเหลืองสว่างกว่า
- 1.3 ลองกองปาลาแมหรือลองกองแปร์แมร์ ผลสุกจะมีเนื้อนิ่ม กลิ่นไม่หอมเหมือนลองกองน้ำ เปลือกบางและมียางบ้าง

2. กลุ่มดุกหรือดุกู ลักษณะใบค่อนข้างหนาและมีสีเขียวเข้มคล้ายลองกอง แต่หยักเป็นคลื่นน้อยกว่า ขนาดผลค่อนข้างใหญ่และมีเปลือกหนากว่าลองกอง มีเมล็ดมาก และมีเนื้อฉ่ำน้ำ ที่พบมี 2 ชนิด คือ

- 2.1 ดุกูแปร์แมร์ มีผลค่อนข้างรีกันผลแหลม ผิวย่นเล็กน้อย
- 2.2 ดุกูน้ำ มีผลค่อนข้างกลมมีผิวสดใสกว่าดุกูแปร์แมร์

3. ลางสาต ใบบางกว่าลองกอง คลื่นใบไม่เด่นชัด ผลเล็กกว่าลองกอง ผลสุกมีสีเหลืองนวล เปลือกบางมียาง

เหนียว มีเมล็ด 2-3 เมล็ดต่อผลเกษตรกรสามารถจำแนกต้นพันธุ์ได้โดยสังเกตจากลักษณะของใบ แต่ต้องมีประสบการณ์พอสมควร

พื้นที่ปลูก

ลองกองเป็นไม้ผลที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจของภาคใต้ มีการขยายพื้นที่ปลูกออกไปตามจังหวัดต่างๆ ในพื้นที่ภาคใต้ และภาคตะวันออก โดยในปี 2552 มีพื้นที่ปลูก ลองกอง รวม 331,117 ไร่ (ลดลงจากปี 2551 ร้อยละ 1.4) พื้นที่ยืนต้นกระจายอยู่ทุกจังหวัดในภาคใต้ จังหวัดที่เป็นแหล่งผลิตหลัก ได้แก่ จังหวัดนราธิวาส 80,143 ไร่ (24%) ยะลา 51,416 ไร่ (16%) ชุมพร 36,329 ไร่ (11%) นครศรีธรรมราช 35,062 ไร่ (11%) และสงขลา 24,742 ไร่ (7%) สำหรับปริมาณผลผลิตในช่วงปี 2550-2552 มีปริมาณไม่แน่นอน ขึ้นกับสภาพดินฟ้าอากาศและการดูแลรักษา ปี 2552 คาดว่าลองกองจะมีผลผลิตรวม 137,217 ตัน (เพิ่มขึ้นจากปี 2551 ร้อยละ 296.5) ผลผลิตลองกองกระจายทุกจังหวัดในภาคใต้ จังหวัดที่เป็นแหล่งผลิตหลักได้แก่ จังหวัดนราธิวาส 22,957 ตัน (17%) ยะลา 18,400 ตัน (13%) สุราษฎร์ธานี 17,677 ตัน (13%) นครศรีธรรมราช 16,155 ตัน (12%) และชุมพร 14,557 ตัน (11%)

การปลูกลองกอง

สภาพแวดล้อมที่เหมาะสม

ลองกองเป็นไม้ผลที่มีถิ่นกำเนิดในเขตร้อน ดังนั้นสภาพอากาศที่เหมาะสมต่อการปลูกลองกองควรมีอากาศร้อน และชุ่มชื้น อุณหภูมิ 20-30 องศาเซลเซียส ความชื้นในอากาศ 70-80% ปริมาณน้ำฝน 2,000-3,000 มิลลิเมตรต่อปี จำนวนวันที่มีฝน 150-200 วันต่อปี (ประมาณ 5-7 เดือน) แต่ควรมีช่วงที่ไม่มีฝน มีความแห้งแล้ง 2 เดือน ระดับความสูงไม่เกิน 600 เมตร จากระดับน้ำทะเล ดินที่เหมาะสม คือ ดินร่วนปนทราย มีอินทรีย์วัตถุสูง หน้าดินลึกไม่น้อยกว่า 1 เมตร มีการระบายน้ำดี และควรมีแหล่งน้ำที่มีปริมาณเพียงพอสำหรับให้ลองกองในเวลาที่ต้องการ

การเตรียมกล้า

ต้นกล้าที่ใช้อาจเป็นต้นที่เพาะจากเมล็ด หรือต้นที่ติดตา เสียบยอด เสียบข้าง หรือทาบกิ่ง ต้นกล้าที่รอปลูกควรอยู่ในโรงเรือนที่มีการพรางแสง 50-60% ซึ่งต้นกล้าเจริญเติบโตดีที่สุด ก่อนย้ายปลูก ควรให้มีการเพิ่มแสงขึ้นทีละน้อย งดปุ๋ย และค่อย ๆ ลดปริมาณน้ำที่ให้ และเมื่อจะปลูกต้นกล้าต้องอยู่ในสภาพสมบูรณ์ ใบยอดคู่สุดท้ายแก่เต็มที่แล้ว

การเพาะกล้า

คัดเลือกเมล็ดที่สมบูรณ์ ล้างให้สะอาด ผึ่งลมให้แห้ง เพาะทันทีหรือเก็บรวบรวมจนได้ปริมาณที่ต้องการ ซึ่งเมล็ดลองกองสามารถเก็บไว้ได้ในสภาพที่มีความชื้นสัมพัทธ์ 100% ที่อุณหภูมิ 20-25 องศาเซลเซียส นานไม่เกิน 10 สัปดาห์ และถ้าเก็บที่อุณหภูมิ 30 องศาเซลเซียส ควรเก็บไว้ไม่เกิน 8 สัปดาห์ เพราะต้นกล้ามีการเจริญเติบโตลดลง การเพาะใช้ทรายผสมถ่านแกลบ อัตรา 1:1 ผึ่งเมล็ดให้ลึกประมาณ 0.5 เซนติเมตร แล้วกลบให้มิด รดน้ำให้ชุ่ม อยู่เสมอ เมล็ดจะงอกภายใน 45 วัน เมื่อใบคู่แรกแก่เต็มที่ให้ย้ายลงถุงชำ เมื่อกล้ามีอายุ 8-12 เดือน จึงย้ายปลูก

การใช้ต้นกล้าที่เพาะจากเมล็ด มีรากแก้ว แต่ใช้เวลานานกว่าจะให้ผลผลิตประมาณ 7-8 ปี หลังปลูก ทรงพุ่มสูงชะลูด นอกจากนี้กิ่งแขนงส่วนใหญ่จะเป็นมุมแคบ จะต้องมีการจัดทรงพุ่มเพื่อให้มีกิ่งที่ทามุมกว้าง ซึ่งออกดอกมากกว่ากิ่งมุมแคบ

ต้นเสียบยอด (ใช้ต้นต่อกลางสาด หรือตุ๊ก ซึ่งมีเมล็ดจำนวนมากกว่าลองกองโดยเพาะเมล็ดเหมือนการเพาะเมล็ดลองกอง) ระยะเวลาให้ผลผลิตเร็วประมาณ 5-6 ปี ต้นมีทรงพุ่มกลม กิ่งแขนงเป็นกิ่งที่มีมุมกว้าง ซึ่งออกดอกและให้ผลผลิตมากกว่ากิ่งมุมแคบ แต่การเตรียมต้นพันธุ์ใช้เวลานานกว่าต้นเพาะเมล็ด ซึ่งรากแก้วจะขดที่ก้นถุง ทำให้ต้องตัดรากแก้วทิ้ง และมีการตัดแต่งรากก่อนปลูก ต้นที่เปลี่ยนยอดการเจริญเติบโตน้อยกว่าต้นเพาะเมล็ด ทำให้มีทรงพุ่มเตี้ยกว่า

การเตรียมแปลงปลูก

1. เตรียมพื้นที่ด้วยการขุดตอและรากไม้ออกให้หมด ไถดินตากแดดไว้ 10-15 วัน แล้วปรับพื้นที่ให้เสมอ
2. ระยะปลูก ถ้าปลูกเป็นพืชแซม ระยะปลูกที่ใช้ขึ้นกับพืชหลัก กรณีที่ปลูกเป็นพืชเดี่ยว ควรใช้ระยะระหว่างต้น 4-6 เมตร และระยะระหว่างแถว 6-8 เมตร
3. การวางระบบน้ำ การปลูกลองกองให้ได้ผลผลิตดีและมีคุณภาพ จำเป็นต้องมีการติดตั้งระบบน้ำ ควรใช้ระบบพ่นฝอย (มินิสปริงเกอร์)
4. การปลูกพืชที่ให้ร่มเงา ธรรมชาติของลองกองเป็นพืชที่เจริญปะปนกับพืชอื่น ในการปลูกลอง กองเป็นพืชเดี่ยว ควรปลูกไม้ที่ให้ร่มเงาก่อนที่จะปลูกลองกอง ซึ่งได้แก่ กล้วย ยอป่า ทองหลวง แคลฝรั่ง หมาก มะพร้าว ทุเรียน ส้ม

แขก และมังคุด เป็นต้น สำหรับสะตอนั้นควรระวังเพราะหนอนเจาะลำต้นสะตอ สามารถทำลายต้นลงกองได้ด้วย และควรปลูกไม้บังลม เช่น ไม้ กระถิน สน มะพร้าว น้ำหอม และระกำหวาน เป็นต้น

5. การเตรียมหลุมปลูก พื้นที่ที่ดินมีความอุดมสมบูรณ์ การขุดหลุมไม้จำเป็น หลังกำหนดแนวและจุดปลูกแล้ว ให้โรยหินฟอสเฟต 500 กรัม (ประมาณ 1.5 กระป๋องนมชันทหวาน) พรวนคลุกกับหน้าดินให้เข้ากัน ส่วนพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ควรขุดหลุม กว้างxยาวxลึก ขนาด 50x50x50 เซนติเมตร ใส่ปุ๋ยคอก 1 ปีบ และหินฟอสเฟต 500 กรัม คลุกกับดินที่ขุดขึ้นมาแล้วกลบคืนลงหลุม 2/3 ของหลุม

6. การปลูก ควรปลูกต้นฤดูฝน (เดือนพฤษภาคม-มิถุนายน) แต่ถ้ามีน้ำเพียงพอก็สามารถปลูกในฤดูร้อนได้

การปฏิบัติดูแลต้นลงกองหลังปลูก

1. การทำร่มเงา ควรมีการทำร่มเงาให้กับต้นลงกองหลังจากปลูก ด้วยตาข่ายพรางแสง ทาง มะพร้าว ทางปาล์ม จนกว่าพืชที่ปลูกให้ร่มเงา โตพอที่จะให้ร่มเงาได้

2. การคลุมโคน ควรมีวัสดุคลุมโคน เช่น ฟางข้าว แกลบ ใบกล้วย ทางมะพร้าวหรือทางปาล์มเพื่อรักษาความชื้นในดินโดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงฤดูแล้ง

3. การให้น้ำ ควรให้อย่างสม่ำเสมอในช่วงฤดูแล้งที่ไม่มีฝน แต่ในฤดูฝนถ้าฝนตกมาก ควรทำทางระบายน้ำไม่ควรให้มีน้ำขัง

4. การใส่ปุ๋ย ควรใส่ทั้งปุ๋ยคอกและปุ๋ยเคมี หวานใต้ทรงพุ่มโดยรอบ ให้ห่างจากโคนต้นประมาณ 20-30 เซนติเมตร แล้วพรวนดินกลบ ควรใส่หลังจากตัดแต่งกิ่งและกำจัดวัชพืช ปริมาณปุ๋ยที่ใส่ขึ้นกับอายุและขนาดของต้น เช่น

ปีที่ 1 ใส่ปุ๋ยคอก 5 กิโลกรัมต่อต้น ปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15 หรือ 16-16-16 อัตรา 150-200 กรัมต่อต้น

ปีที่ 2 และปีต่อไปเมื่อยังไม่ให้ผลผลิต ใส่ 2 ครั้งต่อปี ต้นและปลายฤดูฝน โดยใส่ปุ๋ยคอก 15-50 กิโลกรัมต่อต้นต่อครั้ง และปุ๋ย 15-15-15 อัตรา 0.5-3.0 กิโลกรัมต่อต้นต่อครั้ง ให้ใช้ระยะห่างจากโคนต้นถึงปลายทรงพุ่ม 1.0 เมตร ใส่ปุ๋ย 1.0 กิโลกรัม

5. การตัดแต่งกิ่ง ควรตัดแต่งกิ่งที่เป็นโรค กิ่งแห้ง และกิ่งกระโดงออก เพื่อให้มีทรงต้นที่โปร่ง ไม่เป็นแหล่งของโรคและแมลง

6. การกำจัดวัชพืช ควรใช้วิธีตัด หรือถาง ไม่ควรใช้สารเคมี เพราะจะทำลายแมลงที่เป็นประโยชน์ และศัตรูธรรมชาติ

7. การป้องกันกำจัดโรคและแมลง ควรมีการสำรวจต้นลงกอง เมื่อพบโรคและแมลงทำลาย ก็ควรทำการป้องกันกำจัดอย่างเหมาะสม ศัตรูพืชที่สำคัญคือ หนอนกินใต้ผิวเปลือกลงกอง

สรรพคุณและการนำไปใช้ประโยชน์

ลงกองเป็นผลไม้ที่มีประโยชน์มากมายเช่นเดียวกับผลไม้ชนิดอื่น ผลสดใช้รับประทาน ผลลงกองที่สุกเต็มที่นั้นมีรสชาติดหวาน มีคุณค่าทางอาหาร ลงกองนอกจากให้รสชาติดอร่อยแล้ว น้ำจากผลมีการนำไปหยอดตาเพื่อรักษาตาอักเสบ เปลือกของผลและเมล็ดมีส่วนประกอบของสารที่มีความสำคัญทางการแพทย์และอุตสาหกรรม ผิวของเปลือกที่มีรสขมและมีสารพวก tannin เป็นจำนวนมาก เปลือกของผลนำไปตากแห้งแล้วเผาให้เกิดควันใช้สูดดมรักษาผู้ป่วยเป็นวัณโรคให้บรรเทาได้ และกลิ่นควันจากเปลือกแห้งสามารถไล่ยุงได้ เปลือกของลำต้นและใบใช้เป็นยาต้มสำหรับรักษาโรคบิด ส่วนกิ่งใช้ป็นยารักษาโรคกระเพาะ

คุณค่าทางอาหาร

คุณค่าทางอาหารจากเนื้อผลที่บริโภคได้ 100 กรัม ประกอบด้วย

คาร์โบไฮเดรต 15.2 กรัม วิตามินบี 2 0.04 มิลลิกรัม

แคลเซียม 19.0 มิลลิกรัม วิตามินซี 3.0 มิลลิกรัม

โปแตสเซียม 27.5 มิลลิกรัม ไขมัน 0.2 มิลลิกรัม

ฟอสฟอรัส 25.0 มิลลิกรัม โปรตีน 0.9 มิลลิกรัม

เหล็ก 1.1 มิลลิกรัม ในอาซีน 1.0 มิลลิกรัม

วิตามินบี 1 0.07 มิลลิกรัม พลังงาน 57 แคลอรี

คุณค่าทางโภชนาการ

ลงกองเป็นผลไม้ที่อุดมไปด้วยวิตามินบี และฟอสฟอรัส มีสรรพคุณในการลดความร้อน ที่เกิดขึ้นภายใน

ร่างกาย เมื่อรับประทานเป็นประจำจะช่วยป้องกันไม่ให้เป็นไข้ตัวร้อน ลดอาการร้อนในช่องปาก

การนำไปใช้ประโยชน์

ลองกองมีสรรพคุณในการลดความร้อนที่เกิดขึ้นภายในร่างกายของมนุษย์ นอกจากนี้การรับประทานลองกองเป็นประจำก็ยังช่วยป้องกันไม่ให้เกิดอาการร้อนในขึ้นภายในปากได้อีกด้วย

การผลิตลองกองคุณภาพ

การผลิตลองกองยังมีข้อจำกัดในการพัฒนาลองกองเพื่อการส่งตลาดบนหรือเพื่อการส่งออก คือ เกษตรกรส่วนมากขาดความรู้เกี่ยวกับการจัดการที่เหมาะสมทำให้ผลผลิตมีคุณภาพไม่สม่ำเสมอ และในด้านการตลาดขาดความเชื่อมั่นในคุณภาพของสินค้า เป็นอุปสรรคในการใช้เป็นจุดขายและขยายตลาด สำหรับแนวทางในการพัฒนาขีดความสามารถของเกษตรกรโดยการนำเทคโนโลยีการผลิตที่มีประสิทธิภาพ มีคุณภาพดี และปลอดภัยไปใช้ในการพัฒนาให้เกิดการผลิตที่ดีและเหมาะสม จึงเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาราคาผลผลิตตกต่ำในอนาคตได้ การควบคุมคุณภาพเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรให้ตรงตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ สำหรับสินค้าเกษตร การผลิตทางการเกษตรที่ถูกต้องและเหมาะสม (Good Agricultural Practice; GAP) เป็นแนวทางปฏิบัติงานในระบบผลิตเพื่อทำให้การผลิตได้คุณภาพที่ดีตรงตามมาตรฐานที่กำหนด ผลลัพธ์ที่ได้จะมีความปลอดภัยทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภค อีกทั้งไม่เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม สำหรับลองกองที่ผลิตในภาคใต้มีคุณภาพทางกายภาพ ได้แก่ น้ำหนักช่อผล ความสะอาด จัดอยู่ในชั้นที่ 2 (Class II) ที่มาตรฐานตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากเกษตรกรผู้ปลูกลองกองส่วนใหญ่ไม่ได้เน้นการผลิตลองกองเป็นอาชีพหลัก จึงไม่ได้ใส่ใจปัจจัยการผลิตเต็มที่ โดยปัจจัยที่คาดว่าจะมีผลกระทบต่อคุณภาพผล ได้แก่ การให้น้ำ การให้ปุ๋ย อายุเก็บเกี่ยวผล การตัดแต่งกิ่ง การปลิดช่อดอกและการปลิดผลในช่อ และโรคแมลง

ดังนั้นเพื่อเป็นแนวทางให้เกษตรกรผลิตลองกองให้ได้มาตรฐานควรมีการจัดการที่ถูกต้องเหมาะสม ทั้งการให้น้ำที่เพียงพอ เนื่องจากต้นลองกองต้องการน้ำตลอดช่วงการพัฒนาของผล ลองกองที่ได้รับน้ำไม่เพียงพอจะทำให้มีปัญหาผลร่วง ผลแคะแกระ มีผลต่อคุณภาพผลตั้งแต่น้ำหนักช่อผลเล็กลง ความหนาเปลือกและความตึงผิวผลเพิ่มขึ้น ปริมาณน้ำคั้นของเนื้อผลลดลง เป็นต้น และการปฏิบัติอีกข้อคือการตัดแต่งช่อดอก การตัดแต่งช่อผลจะได้ลองกองที่มีความยาวช่อผลสม่ำเสมอ ประกอบกับต้องมีการให้ปุ๋ยในปริมาณที่เหมาะสมเพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ

